

Smrt krásné stopařky

Hynek Klimek

PRAGO LINE

Věnováno památce Jany Štěpánkové

6. 10. 1985*

16. 5. 2002†

Hynek Klimek

Smrt krásné stopařky

Podle vyprávění
Jana a Bohumily Štěpánkových

© Hynek Klimek
© Nakladatelství Jindřich Kraus - PRAGOLINE 2014
ISBN 978-80-87872-90-1

Zlý, zlý a zoufalý je někdy život.

Hodně knih se zabývá vrahy a jejich činy. Hodně toho bylo sepsáno i o lidech, kteří se stali oběťmi. Velmi mnoho literatury. Tato knižička popisuje to, co prožívají ti, kteří zůstali. A je silná autentičností výpovědí. Výpovědí, které jsou, pravda, již obroušeny dobou, obroušeny tím, kolikrát je aktéři ve svých hlavách opakovali, přehrávali, převraceli na všechny možné strany, omílali zoufale pořád dokola. Jak strašlivě se může změnit svět. Jak se mění vnímání. Jak se mění potřeby a zájmy. Silné je i to, jak dokáže být zoufalá matka přesvědčena, že někdo lže, že lže, protože nemůže pomoci, tak jak nemohly pomoci spolužačky. Tak může být vnímána jednoduchá odpověď (Ne, fakt jsme ji neviděly.). A na druhé straně, jak člověk dokáže věřit čemukoli, aby vůbec mohl věřit, věřit alespoň trochu, že je ještě naděje.. Že zbývá kapka naděje. Jak se dokážou neznámí lidé stát podezřelými. A jaká hloupost, pronesená bůhví proč, může být vodítkem k hledání. K hledání, které je lepší než čekání. Jak hluboko je v nás zakotveno evropské přesvědčení, že aktivita je víc jak pasivita. A to i v situacích, kdy obojí je nanic. Jak děsivé je zjištění, že v německém městečku nevědí o pátrání o konkrétní dívce, i když se do jejího hledání zapojil Interpol.

Jak, když racionalita nepomáhá, hledá se pomoc mimo racionalitu. A jak se Češi neubrání svému šibeničnímu humoru, ani když jsou zcela zoufalí. (Brečela, protože si zamazala šaty, ale hlavně brečela, protože měla zlomenou klíční kost.)

Za patnáct let na psychiatrickém oddělení jsem vyslechl spoustu zoufalých příběhů. Obdivuji, že se našel autor, který příběh dokáže shrnout pro čtenáře bez ztráty míry, bez toho, že by ty, o jejichž smutku a zoufalství píše, barvil sentimentem.

Tolik moje impresy psychologa.

A jako politik musím poznamenat, že každý veřejně pracující člověk, ať už je politik, by si měl uvědomit, jak hluboko mohou prožívat „klienti“ každou větu, každý čin. I obyčejnou rutinu. Měl by si to uvědomit každý policista. Že to, že se něco stává, se třeba jen tím, že se řekne, že se to stává, může blízkého člověka opravdu dotknout.

Ale i to, jak může pomoci politička, i když ve skutečnosti nemůže pomoci vůbec. Zdravím autora, německé policisty a paní poslankyni.

Tento příběh se dá přečíst tak za hodinu a půl. Déle mě to netrvalo, i když jsem to neměřil.

Ale přemýšlení nad ním je delší a nějak mi ani teď, a je to více než týden, co jsem si ho přečetl poprvé, nejde z hlavy.

PhDr. Jiří Pospíšil
psycholog
senátor - Parlament ČR

Je čtvrtek 16. května 2002. Slunné odpoledne. Na chodníku před plotem mohutné budovy Lesnické školy v Písku stojí pohledná černovláska ve vypasovaném triku a pestrobarevných kalhotách. Mává na projíždějící auta. Stopaři na tomto místě nejsou výjimkou, na výpadoce na Strakonice tady obvykle stávají každý den.

U stopařky zastavuje starý tmavomodrý Ford Sierra. Dívka se skloní a chvíli se domlouvá s řidičem. Pak nasedá a auto se rozjíždí. Jana Štěpánková, studentka písecké obchodní akademie, netuší, že do domovských Strakonic nedojede. Věčně rozesmáté pohodářce s velkým smyslem pro legraci, která v říjnu minulého roku slavila šestnácté narozeniny, zbývají poslední minuty jejího života.

Ručičky hodin pokračují ve svém neměnném koloběhu po ciferníku. Velké chybí poslední dílky, aby ukazovala kolmo vzhůru. Malá s ní již téměř svírá pravý úhel. Blíží se třetí hodina po poledni. Žena v bytě ve čtyřpatrovém paneláku na malém sídlišti ve Strakonících na ně už poněkolkáté ustaraně pohlédla. Tou dobou měla být její dcera už půl hodiny doma ze školy. Narůstající čas ji zneklidňuje. Vrší se jako zátěž.

Konečně zarachotil klíč v zámku dveří z domovní chodby. Již podle kroků však poznala, že nepřišla netrpělivě očekávaná dcera, ale manžel.

„Už je Janina doma?“ zazněl jeho hlas z předsíně.

„Není. Holka ještě nepřišla,“ odpověděla a jakoby tím sdělením její neklid ještě vzrostl.

Jen výjimečně se stalo, že se dcera opozdila, aniž by se předem domluvila, že se někde zdrží. Od září, kdy nastoupila do prvního ročníku Obchodní akademie v Písku, dodržovala zavedený rytmus. Ze školy přijížděla pravidelně o půl třetí. Často pak ještě zamířila ven za kamarádkami, ale to předtím pokaždé nechala doma tašku s učebnicemi a sešity. A když se někdy stalo, že doma nezastihla žádného z rodičů, nechávala jim napsaný vzkaz, kam šla a kdy přijde. Aby ho nepřehlédli, pokládala ho na takové místo, kde bylo jisté, že ho uvidí. Většinou na koberec v obývacím pokoji. V malém bytě byl místností, kde rodina trávila pohromadě nejméně času. Nikdy se nestalo, že by přišla o půlhodinu později, než bylo domluveno.

Zneklidněl jsem i já. Janina přece dobře věděla, že ten den mám svátek. Jsem Jan a v kalendáři byl uveden Přemysl, jenomže od malička jsem byl zvyklý, že jmeniny mám právě v tento den, který je v církevním kalendáři

zasvěcen nikoliv Přemyslovi, ale Janu Nepomuckému. Svátky a výročí jsme vždycky slavili pohromadě. Nic velkého, ale taková malá rodinná oslava. Nebylo pravděpodobné, že by na to dcera zapomněla.

Čas plynul a Jana nepřicházela. Mobilní telefon jejího otce mlčel. Bylo divné, že ani nezatelefonovala, aby rodiče uklidnila, že se stalo něco nepředvídaného a že dorazí později.

„Já jí zavolám,“ rozhodl se otec a na svém mobilním telefonu vymačkal číslo dceřina mobilu.

Jedno vyzvánění za druhým, ale ona se nepřihlásila.

„Tak už to zvedni! Zvedni to konečně! Co je s tebou?“ říkal si v duchu.

Po dvanáctém signálu vyzvánění ustalo a pokus o spojení ukončil ženský hlas nahráný na pásku: „Volaný účastník se nehlásí. Opakujte prosím volání později.“ Pak stejný hlas v angličtině. V polovině slova sdělení ukončil zmáčknutím puntíku s červeně vyobrazeným sluchátkem a pocítil úzkost.

„Bože, co s ní je? Co blbne, že to nebere?!“

Čekání bylo čím dál zneklidňující. V takových chvílích sílí zvuky, které jinak člověk srostlý s prostředím ani nevnímá. Tikot hodin na

stěně dostává schopnost kovadliny. Zvenčí proniká celá kakofonie zvuků. Hluk aut, křik ptáků, útržky nesrozumitelných hlasitých hovorů, kroky na schodech. Jenže žádné z těch ze schodiště v domě, co zatím při napjatém čekání Janini rodiče zaslechli, nepatřily jejich dceři. Bezpečně by je mezi všemi dalšími poznali. Rychlé, ne příliš pádné, našlapované sotva na půl chodidla, jak obvykle kvačí po schodech.

Po půlhodině se zkusil Jan Štěpánek dceři dovolat znovu. Tentokrát mu nahraný ženský hlas oznámil, že uživatel mobilního telefonu není dostupný, nebo má vypnutý telefon.

„Co s ní může být a proč vypnula mobil?“ proběhlo mu hlavou a úzkost narostla.

Uplynuly už bezmála dvě hodiny, kdy měla být doma. Blížilo se půl páté odpoledne.

„Bohuno, já jí půjdu naproti. Za chvíli má přijet další autobus z Písku. Akorát to stihnu,“ nevydržel už čekat doma.

K zastávce autobusu u ubytovny před křižovatkou silnic u horní části města, na které se cesty ze Strakonice propojují s hlavní silnicí od Prahy a Písku, měl necelých deset minut chůze. Nedošel ale až k ní. Zůstal stát před odbočkou k parkovišti, odkud je zastávka na dohled. Na autobus nemusel čekat dlouho. Až se mu rozbušilo srdce, když autobus zastavil, otevřely se dveře a začali vystupovat cestující. Pak se mu zdálo, že Janu konečně zahlédl. Ale byla to jiná dívka, oblečená podobně jako Jana. Zamířila rovnou na druhou stranu, než stál on, přes hlavní silnici k benzinovému čerpadlu.

Dodnes si říkám, že jsem měl jít za ní. Víím, že Jana to být nemohla, ale tehdy jsem si tím nebyl docela jistý. Sice by to vůbec ničemu nepomohlo, ale mohl jsem se jí třeba na Janu zeptat, jestli ji třeba nezná a někde ji nezahlédl. Je to asi hloupost, ale nemohu se zbavit pocitu, že jsem to měl udělat.

Ještě chvíli po odjezdu autobusu, mířícího k autobusovému nádraží silnicí, svažující se z kopce dolů k mostu přes Otavu, postával na místě. Jana měla přijet už před dvěma hodinami. Začal se ho zmocňovat strach a zároveň cítil zoufalou bezmoc. Hlavou se mu honily myšlenky, co se s ní mohlo stát. Kusé, neurčité. Rychle kráčel zpátky k domovu, avšak před vchodem do paneláku se ještě zastavil a ohlédl se na cestičku podél keřů a garáží, kterou přišel z ulice. Tolik si přál, aby se na ní Jana náhle objevila. Pospíchající domů, se svým obvyklým úsměvem a na jazyku omluvu, že se zdržela. Všechno napětí by z něj

rázem spadlo. Ani by jí příliš nevyčínil za starost, kterou jim udělala. Hlavně aby už ale přišla a všechno bylo jako dřív. Ale neobjevovala se. I kdyby sebevíc chtěl, nemohl ji přivolat.

„Bohu, představ si, že tím autobusem nepřijela,“ řekl manželce Bohumile, která mu vyšla naproti do předsíně, když odemykal.

„Nepřijela?“ opáčila jako by tomu nechtěla věřit. „A kde může být? Tohle ještě neudělala.“

„To ne,“ souhlasil.

Najednou všechno ostatní ztrácelo smysl. Nedá se přece chystat jídlo, sednout si k televizi či se nějak jinak zabavit, když na člověka doléhá úzkost o milované dítě. Narůstá s ubíhajícím časem a její tlak je čím dál drtivější. K ní se zálučně přidává pocit bezmoci.

Najednou jste bezradný a nevíte, co nejlepšího udělat, abyste nějak zařídili, aby obava byla pryč, aby pominulo, co jí způsobilo, a vše dobře dopadlo. Aby to trpné čekání konečně skončilo. Nemáte ale jinou možnost než čekat a čekat a protahující se čekání se přitom nedá vydržet. Zvláště ne doma. Najednou tam na vás všechno padá.

Rozhodli jsme se, že vezmeme kola a dojedeme se zeptat k jedné z Janiných nejlepších kamarádek, Evě, ke které nejčastěji chodila, jestli o ní neví.

V duchu si oba nesmírně přáli, aby tam dceru objevili. U kamarádky tam bývávala často a nezřídka až do večera. Občas, byť jen výjimečně, tam i přespala. Ovšem pokaždé s vědomím rodičů. V duchu se modlili, aby to bylo tak, že pro tentokrát jen změnila zavedené pořádky a od autobusu šla s kamarádkou rovnou k ní. Třeba k tomu měla i nějaký pádný důvod, který jim vysvětlí, namlouvali si v duchu.

Asi bych jí ani moc nevyndal, kdyby tomu tak bylo. Domluvil bych jí, to určitě, ale v klidu. Aby to už nikdy příště nezopakovala a nemuseli jsme ještě někdy o ni prožívat takový strach. Jistě by se za to omluvila a pokusila se nějak zdůvodnit, proč to provedla. Jenomže to jsem jen sám sebe utěšoval, že by to tak mohlo dopadnout, a přál si, aby to tak dopadlo.

Osudu však člověk svou vůli nepodstrčí, i kdyby si to sebevroucněji přál a myslel to sebeupřímněji. V bytě v panelovém domě na okraji města, odkud je už jen kousek do lesnatých kopců, zastihli jen otce Janiny kamarádky Evy. Nevěděl, kde by Jana mohla být, a tak se podle jeho rady vydali za jeho manželkou. Řekl jim, že je na zahrádce v nedaleké zahradní kolonii. Nikdy předtím tam nebyli, ale podle popsané cesty jí snadno našli. Dozvěděli se ovšem jen to samé. Ani

ona nevěděla a netušila, co s Janou je a kde a proč se zdržela. Náhoda pak přála tomu, že se na zpáteční cestě s Janinou kamarádkou Evou potkali. Venčila právě psa.

„Po obědě jsme si s Janou telefonovaly a domluvily se, že přijde na Podskálí, ale ještě za mnou nebyla a nemůžu se jí dovolat. Zkoušela jsem to několikrát, ale má nedostupný mobil,“ řekla vylekaně na otázku Štěpánkových po dceři.

Podskálí je příjemné místo u řeky Otavy, kde se Jana s kamarádkami často scházela. Jsou tam lavičky v hezké přírodě i dobrý přístup k řece, kde se v letních dnech dá zaplavat si.

„Panebože, kde je?“ vyhrkla Janina matka.

Pro Štěpánkovy to byla další rána do nahlodané psychiky.

Pořád jsme si říkali, kde by ta naše holka mohla být. Necháпали jsme, proč by si sama vypnula mobil, aby se jí nedalo dovolat. Hlavou se nám honily různé představy, i toho nejhoršího. Že jí třeba srazilo auto nebo se jí stala nějaká jiná nehoda. Přitom jsme si ale říkali, že kdyby se jí něco takového opravdu stalo, že by nám dali vědět, ať už z nemocnice, nebo policie.

Když jsme to domysleli, uvědomili jsme si, že by nás teď, co jsme byli z bytu pryč, nezastihli doma. Určitě by nám to jenom nezatelefonovali, to se nedělá. Ale pokud by nám to přijeli oznámit a nezastihli nás doma, přece by nám jistě nechali výzvu, abychom se ohlásili, ať už v naší poštovní schránce, nebo na dveřích u bytu. Jeli jsme tedy co nejrychleji domů. Žádný vzkaz tam ale nebyl.

Avšak nebyla tam ani Jana. Doufali, že mezitím, co jsou pryč, už konečně přišla a teď třeba netrpělivě čeká ona sama na jejich návrat. Toužené přání se ale nesplnilo. Z bytu na ně křičelo ticho. Věci v dceřině pokoji byly na stejných místech, jak je nechala, když ráno odcházela. Nastalá situace se Štěpánkovým stávala čím dál víc nesnesitelnější.

Kdybych věděla, kam pro Janičku jít, neváhala bych ani chvíli. Šla bych pro ni třeba i do pekla. Žádného nebezpečí bych se nebála, nic by mě nezastavilo. Jen kdybych věděla, kde ji mám hledat...

V bytě se dlouho nezdržovali. Dosud nepoznaný strach začal narůstat a začala se jich zmocňovat panika. Jízdní kola uklidili do sklepní kóje a pro tentokrát nasedli do svého auta před domem. Jeli za sestrou a švagrem Jana Štěpánka, Janou a Václavem Šťastnými, do jejich bydliště nedaleko nádraží. Potřebovali se podělit o tíži obav a poradit se, co dělat dál, když se Jana dosud nevrátila domů ze školy a ani její nejlepší kamarádka o ní neví. Nebo to alespoň tvrdí.

Jana s Václavem se nás snažili uklidnit, ale bylo vidět, že i jim to připadá podivné. Shodli jsme se ale, že je ještě příliš brzo ohlásit to na policii. Šťastní na rozdíl od nás mají pevnou telefonní linku, a tak jsme od nich obvolali příbuzné a známé, jestli o Janině náhodou neví někdo z nich.

Zatelefonovali jsme i naší starší dceři Martině, že nevíme, co je s Janinou. Ani ona o ní nevěděla a zneklidnilo ji to. Do telefonu se nás ale podobně jako ostatní snažila utěšovat, že to určitě dobře dopadne a Janina se brzy objeví. Kéž by měla pravdu, pomyslel jsem si.

Martina se nám narodila brzy po svatbě. Bylo jí už třináct roků, když přišla na svět Jana. Ta byla doslova vymodleným dítětem. Po narození Martiny jsme moc chtěli mít ještě alespoň jedno dítě, ale nedařilo se to. Až po tak dlouhé době.

Když byla Martina malá, stěžovala si, že nemá sourozence. „Tati, než přijdu ze školy, tak nějakého pořídte. Když děláš ve špitálu, tak to přece můžeš zařídit. Jestli tady žádné dítě nebude, až se vrátím, tak do školy už nebudu chodit,“ vyhrožovala nám jednou.